

Evropa hlásí další úmrtí na západonilskou horečku. Češka ve statistice chybí

Ostrava.idnes.cz, 29. 9. 2018

Ačkoli sezona komárů končí, virus západonilské horečky, který přenášejí, se šíří dál. Podle Evropského centra pro prevenci a kontrolu nemocí přibylo jen za uplynulý týden 166 nakažených a devět úmrtí. Česko ve statistice stále chybí. Přitom v Břeclavi už před měsícem zemřela první pacientka a v tamní nemocnici teď leží další muž s podezřením na nákazu.

Lékaři i hygienici na jihu Moravy jsou v pohotovosti. Na infekčním oddělení břeclavské nemocnice totiž leží už druhý pacient, který se pravděpodobně nakazil západonilskou horečkou v tuzemsku.

„Jde o muže z našeho regionu ve věku kolem 50 let, který v poslední době nikde v cizině nebyl a prvotní výsledky laboratorních testů svědčí pro západonilskou horečku. Takže pokud se u něj onemocnění potvrdí, znamená to, že se nakazil na jihu Moravy. Ale definitivně by měla být diagnóza potvrzena až koncem následujícího týdne,“ řekl Jiří Jurník, ředitel břeclavské nemocnice, kde ležela už v létě první pacientka nakažená virem západonilské horečky v tuzemsku.

Tehdy šlo o 72letou seniorku s řadou onemocnění, která zemřela. A to už 28. srpna, tedy před měsícem, ale ministerstvo zdravotnictví o tom mlčelo. První informace o domácí nákaze západonilskou horečkou přinesl až ve čtvrtek server iDNES.CZ .

Ministerstvo zdravotnictví sice na přímý dotaz přiznalo první případ, ale neuvedlo podrobnější informace. Ty až později doplnil náměstek ministra zdravotnictví Roman Prymula. Uvedl, že šlo o seniorku, u níž bylo prokazování nákazy komplikovanější a trvalo delší dobu.

To tvrdí i ředitel břeclavské nemocnice. „Sám jsem se o tom dozvěděl teprve před pár dny, kdy nás o potvrzené diagnóze informovala primářka infekčního oddělení,“ uvedl Jurník.

Všechny evropské země o nákaze informují. Proč ne Česko?

Někteří odborníci na infekční nemoci ale říkají, že věděli o diagnóze mnohem dříve. Podle nich však ministerstvo zdravotnictví vydalo na informace embargo a zakázalo poskytovat informace. A právě tento přístup teď kritizují někteří odborníci i politici.

„Není fér vůči lidem doma i návštěvníkům z ciziny, pokud ministerstvo zdravotnictví bez zbytečného prodlení neinformuje veřejnost, ani Evropské centrum pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) ve Stockholmu o výskytu nemoci, proti které existuje určitá prevence a naopak není k dispozici účinný lék,“ říká Rastislav Maďar, odborný garant Center očkování a cestovní medicíny Avenir a vedoucí Ústavu epidemiologie a ochrany veřejného zdraví Lékařské fakulty Ostravské univerzity.

Podle něj každá evropská země hlásí centru výskyt západonilské horečky u lidí i zvířat. Od začátku letošního roku už v Evropě onemocnělo 1 670 lidí, z toho 1 266 v zemích Unie, a 124 lidí už zemřelo.

„V pátek zveřejnilo centrum informaci, že jen v týdnu od 21. do 27. září přibylo v Evropské unii dalších 132 nakažených a devět úmrtí. Prvního zemřelého na svém území nahlásilo například Bulharsko. Každá země má také právo vědět od ostatních, kde hrozí riziko nákazy, především kvůli ochraně dárců a příjemců krve, ale i dalších rizikových skupin populace,“ vysvětluje Maďar.

„Evropské země musí hlásit potvrzené nákazy. Je přinejmenším nestandardní, že zástupce České republiky to dosud neudělal,“ říká i europoslankyně Kateřina Konečná, která má mimo jiné na starost administrativní záležitosti spojené právě s agenturou ECDC. „Budu se o to určitě zajímat. Shodou okolností mám v pondělí schůzku se zástupkyní agentury,“ dodala.

Situace zaskočila i náměstkyni ministra zdravotnictví Alenu Šteflovou, která v minulosti vedla pražskou kancelář Světové zdravotnické organizace (WHO). „Jsem překvapená. O tom konkrétním případě zatím nic nevím, ale v Česku je vybudovaný systém časného hlášení podle mezinárodního zdravotního řádu. Kvůli ochraně mezinárodního významu je důležité, aby se informace o výskytu sledovaných jevů hlásily co nejdříve,“ řekla pro iDNES.cz Šteflová.

Mluvčí resortu Gabriela Štěpanyová tvrdí, že ministerstvo zdravotnictví žádné informační embargo nevydalo. „V těchto situacích je vždy nutné, aby všichni dodrželi standardní postupy. Nejdříve musí laboratoř informovat zdravotnické zařízení, které následně informuje pacienta či jeho rodinu, krajskou hygienickou stanici a ta poté ministerstvo. To pak zapojuje další kompetentní úřady. V tomto konkrétním případě ministerstvo okamžitě přijalo náležitá opatření a kontaktovalo příslušné instituce jako například Státní veterinární správu,“ uvedla Štěpanyová.

Hlavní hygienička: Potřebovali jsme čas na potvrzení diagnózy

Členkou rady ECDC je nyní za Česko shodou okolností hlavní hygienička Eva Gottvaldová. Podle ní dostane evropská agentura hlášení nejpozději do dvou týdnů.

„Takové hlášení má svá pravidla. Jeho součástí by měly být i výsledky epidemiologického a enviromentálního šetření, které jsme obdrželi teprve před pár dny. Nějaký čas trvalo, než se podařilo potvrdit diagnózu seniorky. Kolegové pak odchytili komáry v lokalitě, odkud žena pocházela, a vyšetřili je na přítomnost viru západonilské horečky. Testy byly negativní. I na to jsme ale potrebovali nějaký čas,“ argumentuje Gottvaldová s tím, že u západonilské horečky nehrozí přenos viru z člověka na člověka jako u jiných infekčních nemocí.

Podle kritiků by se ale lidé na jihu Moravy začali před komáry účinněji bránit, kdyby věděli, co jim hrozí. Gottvaldová si to nemyslí. Podle ní totiž dobře vědí, že tam byl už před pěti lety potvrzen výskyt viru u komárů i koní. „Místní obyvatelé mají informace, že by si domů měli pořídit odpuzovače hmyzu a do oken sítě. A venku by měli nosit dlouhé kalhoty a používat repelenty proti komárům. Především v místech, kde je stojatá voda a

rakosí, tam se totiž přenašeči viru zdržují nejčastěji a nedokážou doletět moc daleko,“ líčí hlavní hygienička.

Zdůraznila, že v Česku je zatím potvrzený pouze jediný případ nákazy západonilskou horečkou na domácí půdě, a to už zmíněná seniorka, která zemřela. „Druhý případ, tedy muž, který se nyní léčí v břeclavské nemocnici, ještě ani nemáme oficiálně nahlášený. Víme o něm jen neoficiálně, ale mělo by jít spíš o ‚běžnou‘ serózní meningitidu než západonilskou horečku,“ uvedla lékařka.

„Jak to někdo může tvrdit, když serózní meningitidou může být i ta západonilská horečka, navíc když první testy pacientových vzorků v uplynulém týdnu byly pozitivní a další budou až příští týden?“ diví se odborník Rastislav Maďar, který se o případ zajímá.

„Jasno zatím nemáme. Některé testy u muže vyšly pozitivně, ale některé ne. Na stanovení diagnózy teprve čekáme. Rozhodnou výsledky dalších testů,“ doplnil ředitel nemocnice Jurník.

Odkaz:

https://ostrava.idnes.cz/zapadonilska-horecka-cesko-nakaza-umrti-statistika-evropa-breclav-1dt-/ostrava-zpravy.aspx?c=A180929_183037_ostrava-zpravy_pas